

Asia: VN/27993/2024

## **Lausuntopyyntö Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelman luonnoksesta vuosille 2026-2033**

### **1 Johdanto**

#### **1. Johdanto**

-

#### **1.1 Toimeenpanosuunnitelman valmistelu ja lähtökohdat**

Toimeenpanosuunnitelmassa mainitaan asiantuntijajärjestöt useissa kohdissa. Samaan aikaan hallitus on leikkaamassa merkittävästi järjestöjen avustuksista. Mikäli leikkaukset toteutuvat edes osittain tämän hetken suunnitelman mukaan, monien järjestöjen toiminta vaarantuu merkittävästi tai päättyy kokonaan. Toimeenpanosuunnitelmassa järjestöt on monin paikoin määritelty tärkeiksi toimijoiksi ja järjestöjen erityisasiantuntijuus naisiin kohdistuvan väkivallan osalta tunnustetaan. Hyvinvointialuilla ei ole vastaavaa asiantuntijuutta kuin järjestöillä viime vuosien aikana tarjotusta koulutuksesta huolimatta eikä kokemusta tuen järjestämisestä väkivallan kohteena oleville. Säästöpainesta johtuen matalan kynnyksen palveluiden lisääminen on epätodennäköistä.

#### **1.2 Toimeenpanosuunnitelman rakenne**

-

#### **1.3 Toimeenpanosuunnitelman toteutuksen koordinointi ja seuranta**

Järjestöt mainitaan kumppanina ja tärkeänä toimijana, joten heidät tulisi osallistaa myös seurantaan.

#### **1.4 Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan esiintyvyys**

-

### **2 Tavoitteet ja toimenpiteet**

#### **2 Tavoitteet ja toimenpiteet**

-

#### **2.1 Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisy**

## **2.2 Väkivallan uhrien tuki ja palvelut väkivallan kaikille osapuolille**

Seksuaaliväkivallan haavoittavuus on tutkittua ja todentuu Tukinaisen työssä päivittäin. Asiakkaila on monenlaisia psykosomaattisia oireita, joilla on suora vaikutus heidän arkeensa (kuten työ- ja opiskelukykyyyn sekä vanhempana toimimiseen jne.). Usein traumaperäistä oireilua ei tunnisteta väkivallasta johtuvaksi ja tukea on vaikeaa saada. Väkivallan uhrit eivät useinkaan hyödy pelkästä lääkityksestä tai esim. omahoito-ohjelmista vaan tarvitsevat toisen ihmisen myötätuntoista läsnäoloa ja riittävän pitkää rinnalla kulkemista turvan kokemuksen palautumiseksi. Suomessa tarvitaan kipeästi pidempiaikaisia erityispalveluista väkivaltaa kokeneille lyhyen kriisituen (Turvakotijakso ja Seri-tukikeskus) jatkoksi.

## **2.3 Väkivallan uusiutumisen estäminen ja rikosvastuun toteutuminen**

Rikosprosessit ovat pitkiä ja uhreille raskaita. Viime aikoina olemme kuulleet useista syyttämättäjättämispäätöksistä, jotka lisäävät uhrien epäluottamusta viranomaisia kohtaan. Poliisit, syyttäjät ja tuomarit tarvitsevat koulutusta naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja sen erityispiirteistä, sekä suostumusperustaisesta lainsäädännöstä ja sen soveltamisesta käytännössä. Asenteisiin vaikuttaminen on myös oleellista, jotta uhrien oikeusturva voi toteutua. Vastuu väkivallasta tulisi aina olla tekijällä ja tätä tulisi korostaa yhteiskunnallisessa vaikuttamis-valistustyössä. Seksuaaliväkivallan uhreja ensimmäisestä kertaa kohdatessaan / kontaktia ottaessaan, viranomaisten, kuten poliisin tulisi tiedottaa uhrin oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun selvästi ja systemaattisesti.

## **2.4 Toimien yhteensovittaminen ja tiedonkeruu**

Istanbulin sopimuksen toimeenpanon tulisi olla tiiviissä dialogissa esimerkiksi kansallisen Mielenterveysstrategian kanssa (hoito, hoidon saatavuus ja tuki). Tunnistetaanko mt-palveluissa väkivallasta johtuva tuen ja hoidon tarve, onko tarpeisiin soveltuvia menetelmiä ja miten pidempiaikainen tuki on järjestetty?

## **Yleisiä huomioita**

### **Yleisiä huomioita**

Naisiin kohdistuvan väkivallan rakenteet edellyttävät selkeää vastuunjakoa ja yhteistyötä. Järjestöillä on pitkä historia väkivallan vastaisessa työssä, sen kehittämisessä ja tarjoamisesta. Emme kuitenkaan voi toimia ilman turvattua rahoitusta.

Linner Matikka Johanna  
Tukinainen ry/Raiskauskriisikeskus Tukinainen